

Також слід звернути увагу на тенденцію поширену не тільки в нашій країні, а саме – втрату темпів розвитку професійної компетентності державних службовців та співробітників інших організацій, для значної частини службовців (до 50%) фактори демотивації стають перешкодою у якісному виконанні своїх обов'язків. В цьому випадку знаходження адекватної послідовності мотиваційних методів допомагає змістити акцент на побудову індивідуальної програми розвитку професійної компетентності службовців з метою збереження та збільшення кадрового потенціалу державної служби.

Використані джерела

1. Генри Нив. Организация как система: Принципы построения устойчивого бизнеса Эдвардса Деминга. пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. 370 с.

Богдан ФОТЧУК

здобувач освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування» ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Михайло ШКІЛЬНЯК

ПРОЯВИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Фінансова децентралізація в сучасних умовах розглядається як необхідна умова успішної децентралізації державних функцій у контексті демократичних перетворень. Під час децентралізації місцевого самоврядування впроваджується передача повноважень з центру на рівень ОТГ. Очевидно, що передача повноважень не може бути не підкріплена відповідними фінансовими ресурсами. Саме фінансово-бюджетній децентралізації повинна бути відведена найголовніша роль, яку можна поділити на три аспекти:

– децентралізація доходів – закріплення за місцевими органами самоврядування переліку власних доходів які забезпечать належне та якісне виконання встановлених на відповідному рівні місцевого самоврядування завдань і функцій відповідного рівня ОТГ, та вправі самостійно встановлювати їх розмір,

– децентралізація витратків – надання органам місцевого самоврядування право самостійно на свій розсуд використовувати фінансовий ресурс для виконання покладених на них завдань та функцій щодо соціально-економічного розвитку ОТГ,

– організаційна та процесуальна самостійність – право самостійно під власну відповідальність органів місцевого самоврядування формувати, затверджувати, виконувати фінансові плани, кошториси, бюджети,

забезпечувати звітність та контроль.

Фінансова децентралізація передбачає і перерозподіл загальнодержавних витрат з яких перерозподіляється до місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад. Згідно статті 64 Бюджетного Кодексу України в бюджетах об'єднаних територіальних громад (ОТГ) залишається: 60% податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), та відповідно до статей 69-1 та 71 Бюджетного Кодексу – 100% податку на майно (нерухомість, землю, транспорт), 100% єдиного податку, 100% акцизного податку з роздрібною торгівлі (тютюн, алкоголь, нафтопродукти), 100% податку на прибуток підприємств та установ різних форм власності ОТГ, 100% платежів за надання адміністративних послуг, 25% екологічного податку, інші збори та платежі. На сьогодні запровадженні нові види трансферної політики, а саме: базова дотація, стабілізаційна дотація, реверсна дотація з місцевих бюджетів до державного, освіти та медична субвенції. Базова та реверсні дотації обчислюються в залежності від податку на доходи фізичних осіб, кількості населення та індексу податкоспроможності того чи іншого бюджетів. Але необхідно зазначити трансфер залишається досить вагомим елементом бюджетної системи яка хоча і збільшує фінансовий ресурс громади але не надто сприяє підвищенню рівності самостійності органів місцевого самоврядування.

Також для забезпечення сталого розвитку громад законодавство України дозволяє співробітництво територіальних громад (міжмуніципальне співробітництво) – механізм місцевого розвитку та його фінансування, який ґрунтується на співпраці між територіальними громадами. Це дає змогу об'єднувати зусилля різних суб'єктів місцевого самоврядування для розв'язання проблем місцевого розвитку, що виходять за межі повноважень та спроможностей окремого муніципалітету. Міжмуніципальне співробітництво може бути реалізоване у різних формах: у вигляді угод про співпрацю між об'єднаними територіальними громадами чи територіями, шляхом створення спільного координаційного органу або комунального підприємства. Воно може здійснюватись як на проєктній основі, так і мати більш регулярний та довгостроковий характер.

Основні риси міжмуніципального співробітництва:

- участь двох або декількох органів місцевого самоврядування, які співпрацюють між собою;
- учасники погоджуються спільно працювати та надавати певні ресурси для отримання результату користі, який був би недосяжним у разі їх самостійної діяльності;
- спільні зусилля можуть стосуватися однієї або кількох галузей, які належать до визначеної компетенції місцевого самоврядування;

– фінансування та спільного використання ресурсів (кадри, земля, обладнання, будівлі тощо) для кожного з бюджетів складається окремо відповідно до власного бюджету.

Міжмуніципальне співробітництво є результатом усвідомленого рішення, А Угода про співпрацю є добровільною, вона не нав'язується законом, хоча в деяких випадках закон може наполегливо рекомендувати або навіть спонукати місцеву владу до пошуку шляхів співпраці.

Вигоди від міжмуніципального співробітництва можуть бути різними, наприклад: створення ресурсів для надання послуг, які є недоступними для малих громад, заощадження витрат при наданні послуг, підвищення якості послуг, ефективніша та прозоріша політика розвитку. Міжмуніципальне співробітництво розраховано на певний період, а в більшості випадків обумовлюється постійною угодою без визначеної дати завершення терміну дії. Постійний трансфер повноважень органів місцевого самоврядування відсутній; муніципалітети зберігають непрямий контроль за рішеннями та послугами, які є результатом співробітництва.

Також одним із значних джерел фінансування місцевого економічного розвитку виступають запозичення. Місцеві запозичення є сукупністю відносин між органом місцевого самоврядування та фізичними і юридичними особами, що передбачають залучення коштів від юридичних та фізичних осіб та виникнення боргових зобов'язань органу місцевого самоврядування як позичальника грошових коштів. Місцеві запозичення здійснюються з метою фінансування бюджету розвитку та використовуються для створення, приросту чи оновлення стратегічних об'єктів довготривалого користування або об'єктів, які забезпечують виконання завдань міських рад, спрямованих на задоволення інтересів територіальних громад.

Видашки місцевого бюджету на обслуговування місцевого боргу не можуть перевищувати 10% видачків загального фонду місцевого бюджету протягом будь-якого бюджетного періоду, коли планується обслуговування місцевого боргу.

Залежно від способу здійснення запозичень, розрізняють такі їх основні форми:

- кредити, що залучаються органами місцевого самоврядування від банківських та інших фінансових установ;
- взаємні позики органів місцевого самоврядування (у нас заборонено), казначейські позики (а також середньострокові позики з єдиного казначейського рахунку).

Кожна форма місцевих запозичень має свою сферу застосування. Кредити в основному використовуються для фінансування відносно недорогих та

короткострокових проектів; Найбільш вагому роль у фінансуванні проектів місцевого розвитку займають саме місцеві облігаційні позики. При цьому варто зазначити, що згідно з чинним законодавством, право випускати власні облігації мають лише міські ради. Відтак на сьогодні це можуть робити виключно міські ОТГ.

Таким чином, фінансова децентралізація в повній мірі розкриває фінансовий потенціал об'єднаної територіальної громади і надає можливість органам місцевого самоврядування самостійно виконувати завдання та функції щодо соціально-економічного розвитку ОТГ.

Використані джерела

1. Бюджетний Кодекс України. URL: <https://www.profiwins.com.ua/uk/legislation/kodeks/927.html>
2. Закон України про місцеве самоврядування. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
3. Електронний сайт Коцюбинської ОТГ. URL: <https://kocubynska-gromada.gov.ua/>

Мар'яна ХАРІВ

здобувачка освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування» ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Лідія КРУП'ЯК

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Сьогодні Україна знаходиться в пошуках формування такої моделі сталого розвитку соціально-економічної системи, яка допускає об'єднання цілей економічного розвитку з розвитком людини, в першу чергу через соціальне відтворення. Це робить особливо актуальною проблему необхідності пошуку нових стратегій і механізмів регулювання соціально-економічних процесів в сфері соціального відтворення. Основними суб'єктами, що

надають послуги в сфері соціального відтворення, є соціальні організації з домінантою одного з трьох видів послуг: охорони здоров'я, освіти і науки та культури і мистецтва. Ці суб'єкти продовжують залишатися одними з менш розвинених у сфері соціального відтворення, значно поступаються за масштабами і якісним характеристикам світовому рівню. Водночас, виникає питання можливості забезпечення реально справедливих умов для всіх членів українського суспільства в задоволенні тих чи інших потреб в послугах охорони здоров'я, освіти і науки, культури і мистецтва.

Враховуючи множинність інвесторів, що відшкодовують витрати за такі